

УДК 378.147

Шпалавінський Є. В.¹, Мирошніченко В.О.²

¹ студ. гр. ФКС 3-1, НУБіП України

² наук. керівник, Ph.D., доц., НУБіП України

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО УЧНІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Практична реалізація індивідуальних підходів починається з вивчення готовності дітей до навчання. Як відомо, підготовка дітей, які приходять до школи, сильно відрізняється, особливо щодо словникового запасу, швидкості мислення, швидкості письма, управління увагою та вміння працювати. Неврологічний тип, стан здоров'я та вік студента є важливими факторами успішності навчального навчання. Адже дитині в першому класі може бути рівно 7 (або 6) років, 6 років і 10 місяців, 7,5 років (пам'ятайте: чим молодша дитина, тим важливіша кількість місяців для її навчання та розвитку). Диференційоване навчання, що включає засоби адаптації навчального матеріалу до індивідуальних здібностей учнів шляхом диференційованого підходу, інтенсивності навчальної діяльності щодо груп, сформованих учнями приблизно однакового рівня готовності, може звести нанівець шлях до реалізації індивідуальних здібностей.

Освіта та навчання повинні бути налагоджені так, щоб вони постійно розвивалися. З цією метою намагаються забезпечити зручність навчання фізичній культурі шляхом постановки завдань, які повністю відповідають здібностям учнів, враховуючи наявний рівень спортивної підготовки, фізичного та розумового розвитку дітей. При цьому вони залежать не від наявного рівня розвитку, а від останніх потенційних можливостей учнів. Інакше кажучи, навчити дитину потрібно не тому, чого вона може навчитися без зусиль на основі розвитку, а тому, чого вона сьогодні не вміє і для цього потребує певної допомоги та допомоги вчителя. Тільки завтра сам. Правильно організований процес навчання фізичному вихованню має

мобілізувати резерви розвитку студентів, щоб вони завтра стали основою самостійної навчальної діяльності студентів і основою для вивчення нового матеріалу. Так розширюються межі досягнутого, зростають фізичні та розумові здібності школярів. Такий процес слід проводити постійно. Тому дослідження щодо визначення окремих доступних заходів і способів їх реалізації слід розглядати як систему, в якій працюють вчителі, а не як епізодичну форму вирівнювання можливостей для дітей.

Конкретне визначення доступної кількості є однією з найскладніших проблем у викладанні фізичного виховання. Найкраща міра наявного навантаження визначає її верхню межу (адаптивність), точну відповідність між здібностями учня і складністю поставленого перед ним рухового завдання. При визначенні оптимальної складності завдання слід враховувати здатність студента до засвоєння теоретичних відомостей (знань) і оволодіння окремими руховими структурами, а також до прояву фізичних і розумових зусиль.[1, с.15].

Очевидно, що у різних дітей ці можливості проявляються по-різному. Водночас складність завдання залежить від суб'єктивної оцінки учнями своїх здібностей. Так, невпевненість у собі додає складності, а впевненість зменшується. Тому в процесі фізичного виховання дуже важливо при полегшенні завдань не втрачати рівноваги при суб'єктивних труднощах, піднімаючи завдання до рівня, що знижує емоційний тонус і водночас знижує інтерес до нового.

Вчителі не наділені повноваженнями працювати з окремими учнями в класі – найбільш підготовленими чи відстаючими. Він повинен встановити з усіма стосунки повного взаєморозуміння.[2, с.3]. Які особливості учнів слід враховувати? Як на них діяти?

1. Перш за все, ми повинні враховувати різницю у ставленні та результатах дітей до навчання. Учні, які демонструють безвідповідальне та негативне ставлення до навчання та його результатів, повинні бути об'єктом особливої та постійної уваги вчителів. На них повинні бути спрямовані різні методи впливу. При цьому необхідно звернути увагу на достатні стимули, сформулювати систему заохочень, сприяти самоствердженню особистості шляхом створення успішних ситуацій.

2. Обсяг і кількість практики, необхідної для засвоєння та закріплення матеріалу, різняться від людини до людини

3. При оволодінні руховими навичками слід підібрати відповідний характер і кількість підводних вправ відповідно до навчальних досягнень учнів. Для комплексних вправ існує кілька підводних вправ, кожна зі своєю певною метою. Наприклад, якщо ми кидаємо м'яч, то різні його фази відповідають конкретним підводним вправам. Різні учні опановують різні етапи метання з різним ступенем успіху. Комуś не вдалося підбігти, хтось не

навчився останніх кроків, хтось зробив останній поштовх і так далі. Таким чином, під час навчання кожен студент отримує орієнтовані вправи, які допомагають оволодіти тим етапом, який для нього є найскладнішим.

4. Існують значні відмінності у здатності учнів молодшого шкільного віку переносити фізичні та розумові навантаження. Така ситуація спонукає вчителів забезпечити чіткий розподіл навчальних завдань для кожного учня. У результаті в класі лижної підготовки було прокладено декілька паралельних лижних трас. Навчальне коло 150-200 м для менш підготовлених учнів, 350-450 м для учнів, які краще справляються з завданнями вчителя, але все ще допускають помилки; Кожна група отримує своє завдання і приступає до роботи, але можливий перехід з одного гуртка в інший залежно від успішності навчання.

5. Учні по-різному розуміють інформацію залежно від способу передачі інформації. Один учень краще розуміє завдання після перегляду, другий – після пояснення товариша, третій – після демонстрації кінокіляця. Це є однією з причин необхідності дослідження специфіки сприймання учнів і комплексного використання методів навчання.

6. Позитивними слід вважати вчителів, які оцінюють досвід учнів не за абсолютними показниками учнів, а за підвищенням початкових результатів.

7. Диференційований підхід потребує відповідної матеріальної бази. Діалог стосується не лише різної ваги та висоти обладнання, а й створення організаційних передумов для персоналізації. Це можна проілюструвати наступним прикладом. При навчанні стрибків у висоту використовуйте одночасно 5-6 віял різної висоти, і кожен має можливість вибрати ту висоту, яка йому більше підходить. Другий приклад: вчитель дав завдання взяти баскетбольний щит або стрибнути в кільце, для деяких учнів це завдання було занадто важким, тому що учень не отримав предмет. Тому при плануванні весь матеріал кожного уроку необхідно включати в таку систему, яка дозволить структурувати процес навчання фізичної культури за засвоєними педагогічними правилами: від відомого до невідомого, від простого до складного, від легкого до складного. Іншими словами, частина навчальних матеріалів у цій системі є своєрідними сходинками, які базуються на попередніх і є основою для підкорення наступного. Але це лише половина справи. Матеріали курсу не завжди надають усім учням можливість зробити доступні кроки від незнання до знання, оскільки між окремими вправами часто існують великі прогалини. У зв'язку з цим для забезпечення доступності вчителі повинні обирати вступні та підготовчі вправи, які повинні заповнювати прогалини, що утворилися в початковій системі. При систематизації навчальних матеріалів необхідно, по можливості, створити умови для активного переказу. У вчителів-новаторів є те, що вони називають концепцією блоків, суть якої, пов'язана з діяльністю вчителя

фізичної культури, полягає в зведенні цілих комплексів вправ із загальною технічною основою до серії уроків, що дає змогу; значне збільшення можуть бути виготовлені за відносно коротким терміном. Обсяг вивченого матеріалу.

8. У процесі організації навчання необхідно забезпечити регулярність занять. Відомо, що функціональні зміни, спричинені фізичним навантаженням, є оборотними. Позитивні зміни внаслідок тренувань були ліквідовані через 5-7 днів. Для досягнення ефекту накладення результатів наступних занять на сліди попередніх занять перерва між заняттями не повинна перевищувати 1-2 днів. Це призводить до двох практичних порад. Перш за все, тижневі курси повинні бути організовані з оптимальними інтервалами. Заняття протягом двох днів поспіль або навіть чергування не допускаються. По-друге, для забезпечення відчуття ієрархії слід широко використовувати самостійні роботи студентів, без нього в деяких випадках неможливо досягти будь-яких позитивних результатів. Наприклад, намагатися розвинути в учнів гнучкість лише на уроці фізкультури насправді марно.

9. Методична програма повинна передбачати раціональне чергування навантаження та відпочинку. Це особливо важливо, коли мова йде про формування фізичної форми. Фізичне виховання може досягти належного навчально-виховного ефекту лише за умови постійного впливу на учнів. Основою розвитку організму є підвищення функціональних можливостей за рахунок гіперкомпенсації енергії, яка виникає під час відпочинку, після певної роботи. При цьому слід стежити за інтенсивністю своїх завдань і регулярністю занять. Аудиторні інтермедії, які не мають логічної послідовності у розв'язанні завдань, не тільки не призводять до позитивних зрушень у розвитку, а й можуть завдати учням фізичної шкоди.[3].

Отже, враховуючи індивідуальні особливості, диференційовано підходячи, спираючись на таланти та здібності дитини, вчитель моделює та реалізує процес індивідуалізованого розвитку кожного учня. Водночас перед учителями стоїть дуже складне завдання – працювати з усіма в класі і з кожним окремо. Використовуючи диференційований підхід, потрібно намагатися навчати всіх, але пам'ятаючи про унікальність кожної дитини до нового.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Загуменнов, Ю.Л. 2008. Інклюзивна освіта: створення рівних можливостей для всіх учнів. Школа сьогодні. №6. С.15-22.
2. Іванова, Є. О. 2009. Особистісно орієнтована педагогіка: проблеми і рівні індивідуалізації навчання. Упр. Одеського держ. пед. ун-ту (ТБРі ВіНеПп). Вип. 5 (10). С. 3-6.

3. Кокоева, Н.В., Соза, В.Б. 2010. Реалізація диференційованого підходу на заняттях фізичної культури. Сучасні освітні технології. Збірник статей і тез. Випуск 10. Частина 2. Вид-во: СОГПІ. Суми.